

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра оркестрового диригування

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

”_25_”_червня_2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

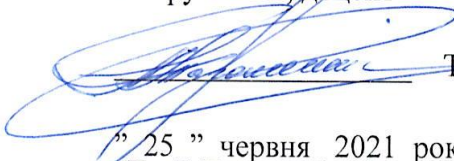
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

 В. КУШНІР

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових
інструментів, доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

”_25_”_червня_2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНСТРУМЕНТУВАННЯ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Флейта», «Гобой», «Кларнет», «Саксофон», «Фагот», «Труба», «Валторна», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти»
Статус	Вибіркова компонента циклу дисциплін для отримання додаткових кваліфікацій (ВК 3.1.3)
Загальний обсяг	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	5-8 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інструментування» для профілізацій: «Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

Гуран Богдан Йосифович – заслужений артист України, доцент кафедри оркестрового диригування

Робоча програма навчальної дисципліни «Інструментування» затверджена на засіданні кафедри оркестрового диригування

від ”_23_” __ червня ____ 2021 р., протокол № __10__.

Завідувач кафедри оркестрового диригування, заслужений діяч мистецтв України, професор

І.П. Чупашко

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни передбачає професійне володіння засобами інструментування для ансамблів як однорідних, так і мішаних складів духових оркестрів. Основною метою занять з інструментування та перекладення є інструментування творів, з якими студент виступає на академічних концертах з оркестром.

Основним завданням дисципліни, що постають перед студентами, є:

- визначення художнього змісту твору, що інструментується, його форми і у відповідності з цим найбільш раціонального розподілу тембрів у розвитку основного мелодичного матеріалу;
- аналіз елементів фактури твору, що інструментується (до запису в партитурі) і визначення варіантів оркестрової фактури: педалі, контрапункту, фігурації, а також закономірного розвитку цих оркестрових функцій, що відповідають основному авторському задуму;
- вміння аналізувати в процесі інструментування гармонічне голосоведіння, а у разі потреби (у скороченому запису фактури твору його автором) – коригувати його.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2.Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4.Здатність до розв'язання проблем.

ЗК5.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК7.Здатність до критики та самокритики.

ЗК8.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9.Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК10.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13.Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК14.Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК17.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1.Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК2.Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.

СК3.Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК4.Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6.Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7.Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК9.Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК10.Здатність оперувати професійною термінологією.

СК11.Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК12.Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК13.Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН4.Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН8.Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН10.Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН13.Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН14.Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами							
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс		II курс		III курс		IV курс	
						Всього	у тому числі:			Семестри							
	лекційні	індивідуальні	практичні				1	2		3	4	5	6	7	8		
	Кількість тижнів в семестрі								15	15	15	15	15	15	15	15	
Інструментування (духові та ударні інструменти)		5-8		6	180	60		60						1	1	1	1

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні	практичні	
I	1							
	2							
II	3							
	4							
III		3	90	30		30	60	
	5	1,5	45	15		15	30	
	6	1,5	45	15		15	30	
IV		3	90	30		30	60	
	7	1,5	45	15		15	30	
	8	1,5	45	15		15	30	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ФОРТЕПІАННОЇ ФАКТУРИ В ОРКЕСТРОВУ.

Тема Особливості фортепіанної фактури та способи перетворення її в оркестрову

Кількість годин 15.

Змістовий модуль 2. ОРКЕСТРОВІ ФУНКЦІЇ ТА ЇХ ВЗАЄМОДІЯ В АНСАМБЛІ (ОРКЕСТРІ).

Тема 1. Мелодія як головний засіб художньої виразності у створенні музичного образу. Способи виділення мелодії.

Тема 2. Контрапункт як самостійна мелодична лінія та способи його виділення.

Тема 3. Гармонічна педаль як виклад гармонії. Розміщення гармонічної педалі.

Тема 4. Гармонічна фігурація як виклад гармонії у різних ритмічних комбінаціях.

Тема 5. Бас як фундамент гармонії. Способи виділення баса.

Кількість годин 15.

Змістовий модуль 3. ІНСТРУМЕНТУВАННЯ ДЛЯ АНСАМБЛІВ РІЗНИХ СКЛАДІВ.

Тема 1. Інструментування для ансамблю дерев'яних духових інструментів

Тема 2. Інструментування для ансамблю мідних духових інструментів.

Кількість годин 15.

Змістовий модуль 4. ІНСТРУМЕНТУВАННЯ ДЛЯ ДУХОВОГО ОРКЕСТРУ .

Тема 1. Поєднання інструментальних груп і тембрів, використання технічних можливостей інструментів та співвідношення сили звуку.

Тема 2. Інструментування акомпанементу солісту-співаку.

Тема 3. Інструментування акомпанементу солісту-інструменталісту.

Кількість годин 15.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Інструментування твору малої форми для квартету валторн.	28
2	Підготовка до підсумкового контролю	2
3	Інструментування твору малої форми для квартету тромбонів.	28
4	Підготовка до підсумкового контролю	2
5	Перекладення хорового твору без супроводу для основної групи духового оркестру.	28
6	Підготовка до підсумкового контролю	2
7	Інструментування акомпанементу мішаному хору.	28
8	Підготовка до підсумкового контролю	2
9	Всього годин	120

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під „суб'єктивним”, а даному випадку, розуміється обдарованість студента. Під „об'єктивним” – його ставлення до предмету, що виявляється у виконанні творчих завдань. Базове поняття критерію оцінки – це „художнє враження”, яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Оцінювання знань студентів впродовж семестру здійснюється на основі рейтингової системи за шкалою від 0 до 100 балів, яка складається з рейтингу роботи студента впродовж семестру (поточна успішність) та рейтингу на заліку (підсумкова оцінка).

Критерієм оцінювання поточної успішності студента протягом семестру є виконання ним творчих робіт з інструментування та перекладення згідно програмних вимог.

Поточна успішність оцінюється за рейтинговою системою і визначається кількістю балів.

Балами 45 – 50 (відмінно, „5”) оцінюється досконале виконання творчих робіт, високий рівень їх складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру. Вміння поєднати загальні питання оркестрознавства і побудови оркестрової тканини з окремими питаннями інструментування і перекладення. Ретельна підготовка домашніх завдань. Висока працездатність.

Балами 36 – 44 (добре, „4”) оцінюється дуже добре виконання творчих робіт, яке виявляється у детальному вивченні першоджерела (твору, що інструментується або перекладається). Вміння аналізувати його з різних точок зору (формально-структурної побудови, ритмо-інтонаційної та ладо-гармонічної сфери). Дуже добра підготовка домашніх завдань, добра працездатність.

Балами 30 –35 (задовільно, „3”) оцінюється задовільне виконання творчих робіт. Посереднє знання першоджерела: аналіз побудови твору, його ритмо-інтонаційну та ладо-гармонічну сфери. Задовільна підготовка домашніх завдань, низька працездатність.

Балами 1 – 25 (незадовільно, „2”) оцінюється незадовільне виконання творчих робіт: відсутність знань компонентів першоджерела, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю і жанру, відсутність ерудиції та практичних навичок.

Підсумкова оцінка (остаточний рейтинг) визначається сумарно за поточну успішність та залік.

Розподіл балів, які отримують студенти

Залік (5-8 семестри)

Поточне тестування та самостійна робота													Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4			
T 1	T2	T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T 3	T1	T 2	T 3	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Інструментування» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з теми, яка буде вивчатися.

2. **Поточний контроль** здійснюється на практичних заняттях з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.

3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.

4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гордійчук М. Історія української музики.– К.: Наук. думка, 1989.– Т. 1.– 241 с.
2. Гуральник М. Л. Організація та керівництво народно інструментальними колективами : навч.- метод. посіб. / М. Л. Гуральник. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2000. – 128 с.
3. Гуцал В. Інструментовка для оркестру українських народних інструментів.– К.: Музич. Україна, 1988.– 79 с.
4. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа): підруч. [для вищ. та серед. муз. навч. закл.]. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 420 с.
5. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва / М. Давидов. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1998. – 224 с.
6. Дейнега В. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 22: Музичне виконавство. – Кн. 8. – К., 2002. – С. 119–129.
7. Кучерук В. Ф. Практикум роботи з інструментальним колективом : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Володимир Феофілович Кучерук, Надія Петрівна Кучерук., Петро Йосипович Шиманський. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 88 с.
8. Сідлецька Т. І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового виконавства України. Ч.2 Навчальний посібник [Електронний ресурс]. – Вінниця ВНТУ, 2011. – 73 с. Режим доступу: <http://posibnyku.vntu.edu.ua/pdf/000803.pdf>
9. Хащеватська С. Аналіз оркестрової фактури та способи її перекладення на фортепіано / С.Хащеватська. – Львів: ЛДМА ім. М.В.Лисенка, 2002. – 32 с.

10. Хащеватська С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації – Вінниця, НОВА КНИГА, 2008. – 256 с.
11. Хоткевич Гнат. Музичні інструменти українського народу.–Х., 2002.– 288 с.